

Spis treści

Wstęp.....	9
I. Fenomen brutalnych widowisk „sportowych”. Rys historyczny. . . .	17
1. Antyczna Grecja.....	17
2. Starożytny Rzym.....	21
3. Średniowieczna Europa.....	29
4. Nastanie ery piłki nożnej.....	34
II. Czym jest widowisko sportowe i na czym polega jego fenomen. . . .	42
1. Specyfika widowiska sportowego.....	42
2. Widowisko sportowe a spektakl teatralny.....	43
3. Biologia, etologia, psychologia.....	47
4. Psychologia tłumu.....	51
5. Widowisko sportowe jako multimedialny spektakl.....	55
6. Meksykańska fala.....	56
7. Muzyka i śpiew na stadionach.....	57
III. Medyczne aspekty kibicowania.....	65
1. Oglądanie meczów piłkarskich a zawały serca.....	65
2. Niebezpieczne uderzanie głową piłki.....	67
3. Śmiertelne emocje.....	68
4. Fizjologia kibica - testosteron.....	69
IV. Kobiety na boiskach i trybunach sportowych.....	71
1. Kobiety jako uczestniczki zawodów sportowych: sportsmenki.	71
2. „Paszport płci kobiety”.....	73
3. Medale olimpijskie kobiet.....	74
4. Kobiety jako sędziowie sportowi.....	75
5. Kobiety jako obserwatorzy widowisk sportowych: kibicki.....	76
V. Kibice i pseudokibice. Próby definicji.....	81
1. Różnice językowe.....	81
2. Kibice.....	86
3. Pseudokibice.....	92

VI. Psychospołeczne aspekty zjawiska kibicowania	98
1. Społeczny wizerunek sportu	98
2. Sport jako epopeja i mitologia	102
3. Kult bohaterów - idoli	104
4. Chuligaństwo stadionowe	107
5. Chuligani, „kibole”, „szalikowcy”, „wandale”	110
6. Świat „szalikowców”	114
VII. „Liga chuliganów”. Systemy przyjaźni i wrogości	121
1. „Liga chuliganów”	121
2. Systemy przyjaźni i wrogości: „sztama”, „układ”, „kosa”	124
3. Chuligańskie akcesoria: „narzędzia”, „sprzęt”	126
4. Radykalne formy chuligaństwa stadionowego	128
5. Skinheadzi jako prototyp agresywnych pseudokibiców	129
6. Bojówki chuligańskie	133
7. Kibicowski potłacz	137
VIII. Pozastadionowi chuligani futbolowi. „Ustawki”	140
1. Chuligańska „elita”	140
2. „Ustawki” - chuligańskie turnieje	142
3. Trybalizm	144
4. „Zdrada” i „żałoba”	146
5. Zdobywanie przez chuliganów futbolowych przestrzeni miejskiej ...	149
6. Pięćdziesiąta rocznica wybuchu rewolucji na Węgrzech a kwestia chuligaństwa futbolowego	151
7. Integralizm i septytyzm chuliganów futbolowych	152
IX. Piłka nożna i religia	157
1. Śmierć Jana Pawła II i czasowe zjednoczenie chuliganów futbolowych	157
2. Ponadreligijny ruch futbolowy	160
3. Procesja religijna czy transmisja meczu?	164
4. „Wojny” futbolowo-religijne	166
X. Lokalne konteksty kibicowania. Antysemityzm, faszyzm, komunizm, nazizm, szowinizm	171
1. Kraje byłego ZSRR i byłej Jugosławii	172
2. Ameryka Południowa	176
3. Futbolowe wojny	177
4. Bożyszczą tłumów: Maradona, Pele, Ronaldinho	181
5. Niemcy	185
6. Włochy	189
7. Polska	196

XI. Media i sport. Prasa - radio - telewizja - Internet.....	205
1. Media w służbie widowiska sportowego.....	205
2. Rola sprawozdawców sportowych.....	209
3. Wspomaganie techniczne piłkarskich sędziów.....	214
4. Dziennikarze sportowi jako „korespondenci wojenni”.....	217
5. Chuligani futbolowi i skinheadzi jako „wojownicy”.....	221
6. Sport jako substytut wojny.....	224
7. Zaistnieć w TV za wszelką cenę.....	229
XII. „Związki zawodowe” kibiców. Casus poznańskiej „Wiary Lecha”	232
1. Kluby kibica jako „związki zawodowe”.....	232
2. Bojkot sponsora.....	236
3. Oprawa stadionowa - „ultrasi”.....	240
4. Happeningi kibiców.....	245
5. Obrady „okrągłego stołu”.....	247
XIII. Pozytywne sposoby wywierania wpływu przez kibiców. Lokalny patriotyzm.....	248
1. Akcje społeczne z udziałem kibiców piłkarskich.....	248
2. Polscy kibice na Mistrzostwach Świata w Piłce Nożnej w 2006 roku	254
XIV. Negatywne sposoby wywierania wpływu przez pseudokibiców ..	258
1. Chuligańskie sposoby „lobowania”.....	258
2. Rasizm i szowinizm na polskich stadionach.....	268
3. Próby przeciwstawiania się chuligańskiemu „lobby”.....	269
XV. Policja jako przeciwnik chuliganów futbolowych.....	274
1. Chuligani futbolowi jako „zło konieczne”.....	274
2. Metody działania policji w innych krajach.....	278
3. Belgia i Holandia.....	278
4. Francja.....	282
5. Anglia.....	283
Ó.Włochy.....	288
7. Policja w Polsce.....	290
8. Policja konna, drużyny z psami.....	293
9. Straż Graniczna i Straż Ochrony Kolei.....	294
10. Międzynarodowe manewry policji.....	295
11. Chuligańskie wojny z policjantami.....	296
12. Chuligani - gangsterzy.....	300

XVI. Koszty zabezpieczania imprez masowych	302
1. Koszty zapewnienia bezpieczeństwa podczas imprez sportowych	302
2. Imprezy masowe. Studium bezradności.....	305
3. Skuteczne sposoby działania w walce z chuligaństwem stadionowym.....	311
4. Sądy 24-godzinne.....	312
 Zakończenie, czyli jak zaspokoić pragnienia futbolowego	
„konsumenta”	315
 Podręczny słownik kibicowskich terminów.....	319
 Bibliografia.....	322
 Summary.....	341